

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

NYILTTÉRT PÉLTŐRE 50 FILLÉR.

MURAKÖZ

Felolós szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdoszerkesztő:
STRAUSZ SÁNDOR.

A magyar fürdők bajai.

Sok panasz hangzik el minden esztendőben — különösen a fürdőidényben — amiatt, hogy a magyar közönség sokkal szívesebben keresi fel a külföldi fürdőket és nyaralóhelyeket, mint a hazaiakat. Hogy a panasz, mennyire alapos és jogosult, arról leginkább akkor győződhetünk meg, hogy ha a külföldi fürdők és nyaralók forgalmáról szóló kimutatásokat vesszük sorra, amelyekből azután megállapíthatjuk, hogy a magyar közönség nemcsak megdöbbenő számmal keresi fel évente a külföldi fürdőket és nyaralóhelyeket, hanem azt is, hogy az idegenbe való tódulás évről-évre mindinkább nagyobb mérvet ölt.

Az első helyet illeti meg e tekintetben a magyarok által annyira felkarolt és dédelgetett Abbázia, ahol az elmúlt évben a magyarok száma harmincezerre rúgott. A közeli Lovranában és Cirkvenicában körülbelül ugyanilyen a számarány. Igen tekintélyes számmal találunk még magyarokat minden évben: Karlsbadban, Marienbadban, Franzesbadban, Bad-Gasteinban, Rohitson és még sok más nyaralóhelyen, valamint a tengeri fürdőkön. Tavaszkor pedig igen nagy számban a Rivierán.

Azt, hogy hány magyar ember keresi fel évente a külföldi fürdőket és nyaralóhelyeket, nagyon bajos megállapítani, azonban bátran taksálhatjuk azoknak számát legalább 80—90 000-re, akik, ha személyenként csak 4—500 korona állag költséget számítunk, legalább 36—45 millió koronát költenek el. Hogy gazdasági szempontból mit jelent az, ha Magyarországból, mint

lökében amugy is szegény országból, csak ezen a címen vonatki ki minden évben ilyen horribilis összeg, azt hisszük, nem szorúl bővebb magyarázatra.

Ha már most azt kutatjuk, hogy tulajdonképpen mi az oka annak, hogy a magyar közönség szívesebben keresi fel a külföldi fürdőket és nyaralóhelyeket, amikor ilthon annyi kitünő gyógyfürdők és nagyszerű gyógyhatású ásványvizünk van, akkor arra a szomorú következtetésre jutunk, hogy ez azért van, mert a hazai fürdőkön és nyaralókon — kevés kivételével — még mindig olyanok a viszonyok és állapotok, amikkel a jobberzésű ember, kivált akkor, ha a külföldi viszonyokat is ismeri, semmiképpen sem tud megbarátkozni.

Külföldön nemcsak a kisebb, de még a legelőkelőbb fürdő- és nyaralóhelyeken is azzal a helyes berendezéssel találkozunk, hogy minden rangú és rendű vendég anyagi viszonyaihoz képest rendezkedhetik be. Mindenki ott vehet ki magának lakást, ahol neki tetszik; ott étkezhetik, ahol jónak tartja, mert úgy lakásokban, valamint vendéglőkben bőven válogathatunk. Még a legelőkelőbb fürdő- vagy nyaralóhelyen is, eltekintve a sok egyéb kellemességtől, sokkal kevesebből lehet megélni, mint nálunk a legprimitívebb helyen. Mindez pedig azért van, mer külföldön nem törekszenek a vendégek kizsákmányolására, hanem inkább arra fektetnek súlyt, hogy a vendégek megelégedetten és a legjobb benyomásokkal hagyják el azt a helyet, ahol tartózkodtak.

Nálunk az a nagy baj, hogy csak igen kevés helyen tudunk oly módon berendezkedni, mint külföldön. Az ilthon szerzett

szomorú tapasztalatoknak az a következménye, hogy a jobberzésű embert mintegy rákényszerítik arra, hogy egy külföldi fürdőt vagy nyaralóhelyet keressen fel.

Hogy nálunk a legtöbb fürdőn és nyaralón ilyen áldatlan állapotok és viszonyok vannak, annak okát főleg abban látjuk, mert nem nyílik tér az egészséges konkurrencia kifejlődésére.

Ami pedig a külföldi társadalmi életet illeti, az a mieinkhez képest, a valóságban ideálisnak mondható. Surlódások, vagy öszszepörlekedések a vendégek között sohasem fordul elő, az meg egyáltalán nem fordul elő, hogy valaki egy vendéglőben egymaga részére lefoglaljon egy egész asztalt, mint azt nálunk sokan tüntetőleg szeretik megtenni. Igaz ugyan, hogy külföldön is találunk lefoglalt asztalokat, amelynél állandó vendégek szoktak étkezni. De jelezve van egy kartonlapon, hogy elfoglalva: 12—1-ig, vagy 1—2 óráig. Ha pedig ezen időn túl 5—10 perccel nincsen jelen a rendes társaságból legalább egy tag, akkor az asztal bárki által elfoglalható. De ha illyesmí nálunk történik meg, mindjárt kész a perpatvar.

Társadalmi viszonyainkat egyébként még az is jellemzi, hogy amíg külföldön, ahol annyiféle nemzetiségű vendégek kerülnek össze, arra törekszik mindenki, hogy illo módon keressen megismerkedést, addig nálunk még a legkisebb fürdő- vagy nyaralóhelyeken is, ahol tudvalevő csupa magyar közönség verődik össze, a legtöbb ember mintegy tüntetőleg kerüli az egymással való megismerkedést. Ennek oka abban rejlik, mert igen sok magyar embernek az a csunya szokása, hogy gögös tartózkodásával mintegy

A telefon.

— Humoreszk. —

Írta: BATTYÁN RADO.

Telefonja van Önnek? Nincs! Ah, hiszen akkor nem is tudja, mi a jó . . . Nekem sincsen ugyan telefonom — messzebeszélőm — de a szomszédom boldog tulajdonosa egy ilyen masinának s valahányszor kedvem támad, hogy a tudómet sebesre kiabáljam s kedves embertársaim meg ne értsenek: mindannyiszor szabad a szomszédomnál jelentkezem. Szomszédom ugyanis embergyűlölő és azért szívesen lát vendégeket a telefonjánál.

A telefon mindenesetre zseniális találmány, de én egy idő óta határozottan idegenkedem minden új találmány iránt. Tapasztalataim, melyeket a telefon körül szereztem, megerősítettek ez idegenkedésben. Hallgassa meg:

Fel akartam keresni egy barátomat, hogy megvizyeg neki egy feleletet. Tudtam, hogy délelőtt 11—12 óra között a lakásában várakozik reám s pár perccel tizenegy óra előtt el is indultam hazulról, hogy mindenesetre otthon találjam.

A lépcsőn találkoztam szomszédommal. Megkérdezte, hová megyek olyan sietve s én a magam ártatlanságában őszintén és becsületesen feleltem neki. Hangosan felkacagott és így szólt:

— Ebben a hőségben meg akarja tenni ezt a nagy útát? . . . Mi jut eszébe? Telefonozzon a barátjának! . . . Hiszen tudja, hogy az én mesz-

szelbeszélőm mindig rendelkezésre áll Önnek . . . Hát csak használja bátran . . . Nekem nagy örömet szerez vele . . . Miért találták volna különben fel a telefont? . . .

— Ebben igaz van — feleltem én a szomszédomnak, aki kissé sajtóságon mosolygott. Rögötn felmentem a csodálatos beszélő masinához, amelyet vigyen el a kánya. Az obligát »Hallo!« ide-oda járt s egy perccel utóbb nagy örömmre megtudtam, hogy barátommal nem beszélhetek, mert e percben ő mással beszél. Vártam türelmesen öt percet, azután ismét udvarias hangon a központhoz fordultam:

— A 11—80 (ez t. i. a barátom) még mindig mással beszél?

— Mással beszél.

— Köszönöm.

Vártam további öt percet s időközben szomszédommal meggyaráztattam magamnak a telefont. Mialatt ő kifejtette a csodálatraméltó készülék szerkezetét, hirtelen megszólalt a csempetyő.

— Ez Önnek szól — kiáltotta a szomszédom. Kezembé nyomta a telefon kagylóit és a kizószelekrény elé kötött.

— Hallo! — kiáltottam szerényen egyszer . . . kétszer . . . tizszer . . . ötvenszer . . . A »Hallo!« már úgy zajongott, mint az orkán. Mig az első »Hallo!« egy libapásztorleánykához illett volna, az utolsó már úgy hangzott, mint egy üldözött vadászat hallakja. Hiába. Hallóztam ide, hallóztam

oda, de nem hallóztak vissza. És ez a szomorú tény ismét igazolta előttem, hogy nincs igaz a példaszónak, mely azt tartja: A hogy kiáltasz az erdőbe, úgy hangzik vissza belőle!

Szomszédom meg az azzal fokozta a jókedvetem hogy folytonosan azt kiáltotta fülemben:

— Beszéljen hangosabban, hiszen nem hallják . . .

— Ah, hagyjon nekem békét, fődmedtem rája — hiszen olyan hangosan kiabáltam, hogy a barátomnak telefon nélkül is meg kellett volna hallania.

— Csak hangosabban — ez volt a felelete.

Messziről halk, egészen halk hangot hallottam. Visszafojtott lélekzettel füleltem és egyszerre csak több hangot hallottam, amelyek így suttoztak egymáshoz:

— Szilárd . . .

— Lanya . . .

— Hítel . . .

— Frankfurt lanya. Berlin gyöngé. Páris . . .

— De valóban nincs itt! . . .

— Aranyjáradékot kínálok . . .

Nem akartam indiszkrét lenni s elmentem a telefon mellől. Főlegverkezett füleltem úgyszólván leszereltem, így vártam egy negyedóra hosszat, aztán ismét csempettem.

— Hallo! — kérdezte a központ.

— 11—80! — feleltem én.

— Össze van kötve.

— De nem kapok feleletet.

érezetlni akarja emberlarsával, hogy ő többre tartja magát másoknál. Ezt a rossz szokást már sokan tették szavá, de eredmény nélkül.

Ez a tartózkodás még feltűnőbb módon jut kifejezésre a hölgyeknél, amennyiben még a megközelítést is kerülik egymással szemben. A megismerkedés helyett inkább a tolették műtatásával szeretnek tüntetni és ily módon az irigységet kölcsönösen felkelteni. Ha pedig olykor egy kis táncmulatságot rendeznek a hölgyek kedvéért, akkor még ez sem mehet szórakozás számba, mert az ismeretségi hiányában rendszeren az unalmas jegyében ér véget. Ez is a többi között egyik oka annak, hogy miért kerüli a magyar közönség annyira a hazai fürdőket és nyaralóhelyeket és miért találunk oly kevés állandó vendéget egyes telepeken, ellenben évről évre feltűnő változásokat a vendégeknél.

De azért akad ám legalább hetenkint egyszer-kétszer igen vig és hangos mulatság a legtöbb hazai fürdőknél és nyaralókon, ami leginkább akkor esik meg, ha a környékbeli intelligencia berándul egy telepre, ahol aztán olyan mulatozást csapnak, a fürdőbiztossal vagy fürdőfelügyelővel együtt, hogy csak úgy reng belé az egész telep, ami a pihenésre tért vendégek nyugalomát zavarja s mi ellen joggal lehetne kifogással élni.

Annyi bizonyos, hogy a mostani áldatlan viszonyok és állapotok mellett teljesen ki van zárva annak a lehetősége, hogy a hazai fürdők és nyaralók fejlődhessenek. Egészséges konkurrenca nélkül sohasem fognak fejlődhetni.

Azt tartjuk, hogy amíg nálunk, a meglevő fürdők és nyaralók közelében újabb és újabb szállodák és vendéglők nem keletkeznek, ami alkalmat adna, hogy mindenki tetszése szerint berendezhesse életmódját, ha egyik-másik helyre ellátogat, addig nagyobb forgalomra számítani nem lehet. A most fennálló viszonyok pedig semmiképp sem invitálók arra, hogy a jobb érzésű közönség inkább a hazai fürdőket és nyaralókat keresse fel, mintsem a külföldieket. Ha majd nálunk is rendezettebb viszonyokat fogunk találni a fürdőknél és nyaralóhelyeken, akkor nem lesz szükséges a közön-

séget arra buzdítani, hogy ne menjen külföldre s ne segítse elő a rengeteg millióknak kivonását az országból.

Az első magyar iskolaszsanatórium.

A József főherceg Szanatórium-Egyesület nagykonceptiójú tervét valósított meg a közelmúlt napokban. Megalapította, életbe hívta az első magyar iskolaszsanatóriumot, amelyben gyenge, vézna, tudóbajra hajlamos középiskolai tanulók nyerneek elhelyezést. Alig pár hete, hogy a feledhetetlen emlékü Korányi Frigyes sirba szállt. Ő hirdette a külföld világneves jelesei mellett azt a tudományos tant, hogy »a tüdővész a 15—30 életév között támad.« Ha tehát az öldről baj keletkezése ebbe az időbe esik, akkor mindazokra, akik a tüdővészellenes küzdelem intéző osztályosai, az a kötelesség háramlik, hogy védőpajzsukat azok fölé emeljék, akiket ifjúságuk pirkadásán rohan meg a nyomorúság. A 15—30 év közötti ifjúsáreg pedig Magyarországon éppen úgy, mint másutt, az iskola padjai között tölti legnagyobb részét életét. Magyarországon 1912-ben 180 ezer ifjú ült nap-nap után a középiskolákban. Ilyen hatalmas tömegek szorongnak, görnyednek, sápadnak a szellemi proletárságnak ebben a rikított századában órák hosszat, négy fal börtönszortijában. Évenként ezer és ezer csenevész, aszott arcú »érett« ifjút önt ki magából az iskola, akiknek egy negyedét nem a küzdő élet fogadja, hanem akik — a statisztika tanúsága szerint — megorsvasztva, fiatalon és máris oregon ott kopogtatnak a szanatóriumok kapui előtt.

A külföld már régen felismerte, hogy a tüdőbetegség gyógyítása csak akkor lehet eredményes, ha a betegség bölcösjét álljuk körül. Ezért alapították a svájci Leysin-école sanatoire mintájára az egész művelt nyugaton az iskolaszsanatóriumokat, amelyekben az ifjú a szanatóriumi kura mellett tanulmányait tovább folytatja és az év végén rendes vizsgát tesz. Ez az utóbbi adja meg az iskolaszsanatóriumok nagy jelentőségét. Hány szülő nem adja gyermekét csak azért szanatóriumba, mert nem akarja, hogy a tanév elvessen. Kár volna a tanév megszakítani! Kár a vizsgát elhalasztani! És azután hajrá neki — az a különben is gyenge test hónapokon keresztül forrasztó lábában ég, gyötörődik, kínlódik — a tanévért. És a tanév tényleg nem vész oda, de elvesz az egész bimbózdó élet. Ezért van most Svájcban 20, Németországban 33, Angliában 41, Franciaországban 25 iskolaszsanatórium. Van minden más államban, a szomszédos Ausztriában három is.

De az iskolaszsanatórium nemcsak azáltal teljesít nemzetmentő munkát, hogy magát a beteg ifjút adja vissza az életnek, hanem legfőképpen azzal fekezi meg a tüdővész orkánszelét, mert elküldíti a beteg ifjút száz más egészségestől. Hónapokon keresztül ott ül az egészséges diák a ferde-lőzés közvetlen közelében. Ezt az állandóan fenyegető veszedelmet hárítja most el egy csapásra a József főherceg Szanatórium-Egyesület iskolaszsanatóriuma, amelynek megteremtése az egyesület melegszívű humanistájának, Lukács György, v. b. t. t., képviselőnek érdeme. Mellette Pakots József, főltkár és dr. Wenhardt János, egyetemi magántanár dolgozták ki a gyönyörű tervet. Az eszme gyors megvalósítását dr. Müller Vilmosnak, a tátraházi szanatórium igazgató-

főorvosának nagy áldozatkészsége tette lehetővé, aki a tátraházi szanatórium egy pavilonját az egyesületnek átengedte és aki a vallás- és közoktatásügyi minisztertől ki-nevezendő tanári karral vezeli a József főherceg Szanatórium-Egyesület legújabb hatalmas alkotását: a tátraházi iskolaszsanatóriumot, amelyben vagyonos szülők gyermekei mellett szegénysorsúak is felvételt találnak. Felvételért az Iskolaszsanatórium Igazgatóságához Tátraházára kell fordulni.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Házasság.** Boleratzky Gedra Gyula csáktornyai áll. polg. isk. tanár f. hó 11-én vezette oltárhoz Drávacsányban Szabolcs Antalka csáktornyai áll. polgári leányiskolai tanárnőt.

— **Meghívó.** A Zalavármegyei Általános Tanítótestület f. é. szeptember 6-án d. e. 10 órakor Zalaegerszegen, a vármegyei ház nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó 2. Emlékezés Ruzsicska Kálmán dr. elhunyt kir. tanfelügyelőről. Felolvassa: Szalay Sámuel, zalaegerszegi tanító. 3. A modern iskoláról. Brauner Lajos, csáktornyai igazgató-tanító felolvasása. 4. A kisdudovónok egyesületi szervezkedéséről. Hüül Cecília, csáktornyai ovónő felolvasása. 5. Az Eötvös-alapról. Nemeth Jenő, zalaszentimihályi igazgató-tanító előadása. 6. Az énektanításról. Hackl Lajos, az ének- és zeneoktatás országos szakfelügyelőjének előadása. 7. A közp. választmány előterjesztései és az előre bejelentett indítványok. E közgyűlésre úgy a Tanítótestület minden tagját, valamint az érdeklődőket meghívja mély tisztelettel: Szalay Sándor s. k. elnök.

— **Jutalomdíj.** A »Magyar Földhitelezés« által a hazai gyümölcsfajenyésztésnek a községi falkolák útján való előmozdítása végett, a falkolát kezelő tanítók jutalmazására az 1913. évre kitűzött 200 K-s III. (harmadik) díjat a m. kir. földmívelésügyi miniszter, a bíráló bizottság javaslata alapján Kaczun Ignác muraszterdahelyi áll. iskolai igazgató-tanítónak ítélte oda.

— **Képviselőtestületi gyűlés.** Csáktornya képviselőtestülete f. hó 9-én délután közgyűlést tartott. A tárgysorozat során a képviselőtestület, miután a helypénzszedési jog bérlete az év végén lejár, annak újabb hasznosítá-át ugyancsak bérbeadás útján rendelte el. Amennyiben ez kellő eredménnyel nem járna, úgy a város azt házi kezelésbe veszi. A fogyasztási adónak megváltás útján leendő bérbevitelét, amennyiben a város és az egyes adózófelek önnövel jár, elrendelte és a tárgyaláshoz városbíró, közg. jegyzőt és Benedikt Béla városi képviselőt küldte ki. Babics Adél illetőségét elfogadta, Flatz illetve Horvát Andrásét ellenben megtagadta. A város csatornázása tárgyában határozatot hozott, melynek folytán megkerestük a m. kir. belügyminiszterium műszaki osztályát a rendszeresen készített zárt csatorna-hálózat további tanulmányozására a helyszíni felvétel körüli munkák, valamint költségvetés folytatolagos teljesítése iránt. Elfogadta továbbá a közs. közutak építéséről, kezeléséről és fenntartásáról készített 1914. évi költségelirányzatot. A f. evi apr. 3-án hozott határozatból kifolyólag elrendelte, hogy a Muraközi Pezsgőgyár R.-t. nak 3800 K-ért eladott ingatlanra vonatkozó szerződés tel-

— Akkor bizonyosan a vezetéken van a hiba . . . Vihar készül.

— És ezt most mondja nekem . . . Ez mégis hallatlan! Kirdítom a tüdömet és nem hallják . . . A menyők üssön a telefonba! . . .

— Egy szót sem hallunk — felelte a központ . . . A vezetékek . . . a vihar. brrr . . . grrr . . . frrrr . . .

Még öt percig belekiabáltam a telefonba, azután szomszédom gúnys részvétnyilatkozataitól kísérve elmentem barátomhoz, hogy megmondjam neki, ami mondani valóm volt. Fájdalom, tizenkettő után pár perccel érkezhettek csak a lakására.

Inasa elmondta, hogy a nagyságos úr bosszúsan távozott el hazáról, mivel hogy én nem tartottam meg a szavamat.

— Hallo! Hiszen várható volt — kiáltottam a szolgának, mintha az is telefon lett volna.

— A nagyságos úr úgy vélte, hogy a nagyságos úr (már mint én) tapintatosabb lehetett volna és megteleponozhatta volna, hogy nem jön.

— Vigyen el az . . . Edison téged, meg a telefont, meg mindent, ami hozzávaló. Hallo! — d . . . Árted! . . . Hallo! . . . kiáltottam, amennyire a dühtől rekedt hangom csak megengedte a kirohantam a szabdába.

Szerencsére jött egy friss zápor s lecsillapította dühömöt.

Semmi kétség. A telefon nagyon szép találmány. Éljen a telefon!

jelítése iránt a község részéről a kereset ellene megindítások.

— **Uj városi polgárok.** Berger Simon kereskedő és Kovácsics István kaptafakészítő települési engedélyt kértek a várostól. A városi képviselőtestület részükre a települési engedélyt megadta.

— **A polgári lányiskola városi stipendiumjai.** Csáktornya városi közönsége a helybeli áll. polg. lányiskola internátusában két félingyenes alapítványi helyet alapított. A megüresedett alapítványi helyeket a jövő tanévre Gacsál Margit és Vastag Mari polg. isk. tanulók nyerték el.

— **Csáktornya jövő évi költségvetése.** A jövő évre megállapított költségvetés szerint Csáktornyanak jövő évi bevétele 11682943, kiadása 15451832 koronára rúg. A város jövő évi deficitje tehát 3768889 koronát tesz ki, amiért 52%-os pótdátot venne ki a város adófizető polgárságára.

— **Nyári mulatság.** A Csáktornyai Iparos dalárdájának ugyanaz volt a sorsa, mint más vállalkozásoknak az idén nyáron. A kitűzött mulatságot elmosta az eső. De hogy mégis fedezzék a kiadások egy részét, megtartották a mulatságot a Deutsch-féle vendéglő emeleti helyiségében. Kisszámú közönség mulatott itt végig a nyári mulatságot, többen nem is fértek el a kis helyiségekben. A dalárda kitűzött programját végig bemutatta. Elénekeltek a Ha meghalok, Fehér az én rózsám háza, Régi nóta, Isten hozzád s Kuruc bórda szép és műdalokat, Strasser József felolvasott A föld és népeiről Gabánytól, Mik Károly előadta Gabányi A jó párti monológját s Bokor Jenő, Wekerle Ferenc, Nádaszi Henrik, Meider Jenő, Gabriel Jenő és Katz Lipót eljátszották a Szerenád az Ocskay brigaderesből és Bercsenyi nótája című vonósnégyest. Az ügyesen előadott pontokat a jelen voltak lelkesen megtapsolták. A műsort tánc követte.

— **Füresztelep.** A füresztelepen a berendezkedés megkezdődik. Elsősorban a legszükségesebb építkezéseket fogantatják. A füresztelepek tulajdonosai, Laendler Aladár és Freund testvérek, a napokban bejelentették a város előjáróságának, hogy a nekik átadott területen, az országút mentében, két egyemeletes és egy földszinti villaszerű nagyobb szabású épületet emelnek. Az előjáróság a helyszíni szemlét már megtartotta s ennek alapján az építkezéshez az engedélyt a cégnek megadta.

— **Allandó mozi.** A Heinrich-féle allandó moziban mult vasárnap befejezést nyert a nagyhatású »A nyomorultak« dráma sorozatos előadása. Az ágilis moztulajdonos azonban pénteken már újabb atrációról gondoskodott. Megszerezte ugyanis A halál Szevillában című drámát Asta Nielsen szereplésével. A darab rendkívüli hatást kellett. A többi kisebb pontok között különösen a virágok nyílása tetszett s nagyon mulattatók voltak a Cow Girls amerikai vígjáték s Pali keresi a feleségét humoros előadás is stb. A Quo Vadis szept. 7-iki előadására jegyek már előre válthatók.

— **Uj találmány.** A vármegye főorvosa, dr. Thassy Gábor, automobilok s egyéb járművek részére rugalmas kereket talált fel. A tisztí főorvos találmányára szabadalmat nyert.

— **Községi pótlék-hátralékok.** Miután a községi pótlék, közmunka és legelő pótdátónál nagyközművíz hátralékok mutatkoznak, a város képviselőtestülete azok érélyes behajtását mondta ki. Elrendelte továbbá, hogy

a községi pásztor a nyerendő útbaigazítás alapján a legelő pótdátó-hátralékosok marháit a legelőre ne hajtsa ki.

— **Sanatórium-mulatság.** A József kir. herceg Sanatórium Egyesület perlaki fiókja f. hó 3-án kerti mulatságot rendezett. A Herman-féle vendéglő kertjében valóságos sátorerdő tarkállott és a szinpad is készen várta a cabaret és szindarabok előadóit. Hat óra táján, hogy Balogh Zenekara rázendített a bevezető indulóra és a sátrakban megkezdtek a bájos eladó lányok a virág, confetti, fagyalt és pezsgő kínálgatást egy hirtelen támadt felhőszakadás tönkretette a kiválóan sikerültnek ígérkező nyári mulatságot. A mulatság közönsége a Herman vendéglő zárt helyiségeibe szorult és színlülig megtöltötte minden szobáját. A cabaret és színelőadás az étteremben tartatott meg. A túlzusfolt teremben ember ember hátán szorongott; de még így is kitűnően mulatott a közönség. Guilielmo Alajos gyönyörűen előadott dalain, Szendy Béla cigányalakításán, a kacagató katonabohozaton és mindenekfőtt Várally Dezső kitűnő női alakításában. A hatalmas tapsvihár, mely Várally minden egyes számát honorálta, igazolta azon tény, hogy hozzá hasonló amatőr cabaret énekest és alakítót csak nagy ritkán hall a közönség. Dr. Szabó Zsigmondné elnökő vezetésével a szép eladó lányok a meleg helyiségekben is eladták a sok virágot és cigarettát, csinos öszszegzet juttatva a szegénysorsú tüdőbetegeknek. A mulatság a hajnali órákig tartott. A tiszta jóvedelem 328 K-t tett ki. A felülfizeteket jövő számunkban közöljük.

— **Zenei tehetség.** Stolczer József, ugyanilyen nevű helybeli sütőmester fia, a polgári iskola negyedik osztályának elvégzése után sütőinasnak ment el Vasadra. Rendes foglalkozása mellett azonban isteni adománya, zenei tehetségének fejlesztésén ösztöbözte. A polg. iskolában szerzett zenei ismeretei alapján komponált, melyeket csáktornyai jóakarói révén a budapesti zeneakadémiának mutatott be. A zeneakadémia igazgatósága annyira figyelemreméltónak találta a pékinas zenei produktumait, hogy felvette a zeneakadémia első évfolyamára. Miután szülei a fiút taníttatni nem tudják, a város egyelőre 10 K havi segélyben részesíti őt s a város polgársága is, Wollák Rezsőné úrnő utánjárására anyai segítyt adott össze, hogy Stolczer Józsefnek a zeneakadémian való taníttatása anyagi tekintetben biztosítva van. A volt pékinast a budapesti sütőegyesület is támogatni fogja, hogy Stolczer Józsefből zeneművész legyen.

— **Adományok.** Az ország árvíz által károsult lakosságának segélyezésére a m. kir. belügyminiszteriumhoz Muraközből a következő adományok folytak be: Muracsány község 2150 K, Damása község 5 K, Dékánfalva község 2 K, Muraújfalva község 3 K. F-hó 14-ig mindössze 105.441.89 K, segélyösszeg folyt be a szerencsétlen árvízkarosultak nyomorának enyhítésére.

— **Halálos ugrás.** Muraszerdahelyről vett értesítés szerint az ottani állomás közelében mult héten szerencsétlenség történt. Az áldozat Szép Károly nemesnépi gazdálkodó, aki szénarakás közben súlyos belső sérüléseket szenvedett, ami miatt kórházba kellett szállítani. Szép Károlyt Alsólendván ültették a vonatra, hogy Muraszerdahelyre menjen az ottani orvoshoz. Amint azonban a vonat a muraszzerdahelyi állomáshoz kö-

zeledett, a beteg Szép egy ellenőrizetlen pillanatban kiugrott a vonalból, hogy hamarabb odaérjen az orvoshoz. A vonaton utazók nem is vették észre a szerencsétlenséget s csak utóbb akadtak rá az össze-vissza lőrött emberre a muraszzerdahelyi állomás személyzele. A szerencsétlen Szép Károlyt Muraszerdahelyen veték ápolás alá, de súlyos seibein kiszenvedett.

— **A balatoni fürdő összehatása.** A fürdőző ugyanazon tüneteket észleli a Balatonba lépve a szervezeten, mint minden mérsékeltlen hideg fürdőben. A bőr halavány vészegény, a szívverés kezdetben gyorsabb, majd lassúbb lesz. A tüdők vérell telnek meg, a légzés lassúbb és mélyebb s az idegrendszerben bizonyos izgatottság áll be. Ha ekkor félbeszakítjuk a fürdőt, mind e hatások nemcsak megszűnnek, de sőt azokkal teljesen ellentétes tünetek mutatkoznak a szervezeten. A hideg érzete megszűnik, helyét kellemes melegnek engedi át. A bőr vészegényességét vérbőség váltja föl. A szívökések száma gyarapodik s a légzés megkönnyebbül. Természetes, hogyha észszerűen használjuk így heteken át a hideg fürdőt, az emésztés javul, a légvétel erőteljesebb, az arc színe üde, egészséges lesz, az egész szervezetben új erő, általános élelenség érzete támad.

— **Ismeretlen hulla.** A Mura Alsódomborúnál hullát vetett ki a napokban. A hullának személyazonossága nem volt megállapítható, miert is a vizsgálatot megindították, hogy megtudják, büntény történt-e, vagy öngyilkosság.

I R O D A L O M.

— A »Vasárnapi Ujság« gazdag változatosságát adja a pompás képeknek. Egy sorozat Blahánét mutatja be balatonfüredi nyaralójában, egy másik Kőrömbánya környékének szép tájképeit, egy harmadik a pápai gárdát, melyet most lázadása tett aktuálissá. Tóth Jenő érdekes cikke és képei a keletindiai skythákról, aktuális arcképek, stb. Szépirodalmi olvasmányok: Grazia Deledda olasz regénye, Kvassy Ede regénye, Kafka Margit fordításai kínai költőkből, Vértessy Gyula novellája. Egyéb közlemények: a törökök Drinápolyban, a miskolci barlanglakások s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 5 t k o r o n a, a »Világkrónika«-val együtt hat k o r o n a. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4.)

— **Eljegyzés.** Neumann Vilmos, a helybeli Neumann S. utdai cég baltája eljegyezte Szegő Ilonka kisasszonyt Kaposvárról. (Mindén külön értesítés helyett.)

Nyilttér.

T. Hungária Általános Biztosító Részvénytársaság
BUDAPEST.

M. hó 28-án, héttől, fetelepünkön történt tűzkárunkat Önök a tűz keletkezése után két nap alatt megállapították.

Indíttatva érezzük makunkat Önöknek gyors és minden tekintetben előzékeny eljárásukért őszinte köszönetünket kifejezni.

Tapolca, 1913. aug. 1.

Kiváló tisztelttel:

Marton Gáspár és Fia s. k.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdavateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obzname pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna očna je:

Na celo leto 8 kor.

Na pol leta 4 kor.

Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obzname se poleg pogodbe i fa računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.Suradnik:
PATAKI VIKTOR.Izdavač i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Nekaj od sadovnoga dréva.

Vu povanju sadovnoga drevja mi smo još ne tak zvučeni, kak su po drugih orsagih, naprimer vu Ameriki. Kak bi to lépo bilo, ako bi svaki gazda svako leto barem nekoje drévo posadi na dvoru ili na vrtu, ili pak okolo hiže i gospodarstva. Borneš pustara je ono gospodarstvo, vu kojem néje videti nijedno sadovno drévo. S tém lepše i vugodnéše je ona hižicka i dvorišće, vu kojem se lépo rumeno sadovno drevje vidi, okolo hižicke i vrta hruške, jabuke, slive i t. d. Veseli more biti on gazda, koj v nedelju, ili svetek popoldan pod takvom drévom more počivati, koje je sam zasadil. Dobro dene to svakomu, ako od takvog dréva more sada jesti, koje je sam zapoval. Znamo, da je sad jako zdrava hrana, ali i to znamo, da nikomu pečena ptica nedoleti vu vusta.

Vnogiput sem videl ako naprimer nešči slive dopela vu selo, tak ga obkoliju, da nekoji niti z dalka nemoreju do kol dojtí. Ženske doneseju zdele, lonce, vu zdelah i vu lonciz žito, pšenicu ili kuruzu. Kak napuniju posudu, tak dobiju slive. To se nišči ne zmisli, da vnogiput dva, tripud tuliko vrédnosti daju za sad, kak je vréden. Opet vu takvi seli nišči se ne zmisli, da bi si sada sam doma zapoval. Svaki gazda ima dosta mesta za ov barat. Po drugih orsagov ne samo da okolo grunta povaju sadovno drévo, neg néga puta, kre kojega nebi z obedvé strani sad bil zapovani. Niti jeden

put, koj na polje pela, nije bez toga. Gde smo mi još od toga? Pri nas, ako bi što počel kre ceste ili kre polnih pufov sadovno drevje saditi, smejali bi se mu. Istina, da okolo Kečkeméta, Kőrösa i Czegléda su već malo spametneši, jerbo su previdli, da i takvo mesto na milijune more občinam hasna nositi, koje predi niti jednoga filléra nije. Tam su pute zasadili sa marulicami i od njih, ako je dobra letina, nekoji milljun korun dobiju na leto.

Néga takve zemlje, vu koji nebi bilo moći sadovno drevje povati. Samo sad nečem od povanja pisati, neg onim budem navuka dal, koji sadovnjake imaju, kak moraju sada doli pobrati i kak je moći njemu najveškoga hasna zeli.

Ako se sad počne zreliti s rukom, ili pak s drugom k tomu prepravlenom sredstvom doli ga poberemo. Doli trositi nigdar nije smeti, jerbo sad se stuće, spotere i tak je puno menje vréden k tomu pak još i drévo se spotere. Pobiti sad nemore dugo stati.

Zimske jabuke, hruške, nespln obično nije još do kraja zrelo, kad se doli bere, zato ove vu suhu pivnicu ili komoru spravimo tak dugo, doklam se do kraja dozreliju. Police treba složiti, na police malo slame na tepsti i tak svakoga falata zoseb deti, da jeden drugoga netešči.

Najviše dobimo za sad, ako se kakti sad proda. Ako pak to sbog nekakvoga zroka néje moguće, onda ga posušimo ili za lekvar skuhamo, ili pak ga sprešamo.

Sušiti je moći slive, jabuke, hruške, črénšnje i višnje. Slive, črénšnje i višnje celé

se sušiju. Hruškam, jabukam koščice vun zememo i tak na falate naréžemo.

Najlepše je na suncu sušiti. Navadni su nekoji vu pećnici sušiti.

Lekvara skorom svakoga sada moći kuhati. Itak najviše iz sliv i marulicah delaju to. Vu trgovini najviše se slivnoga proda, naprimer iz Bosnie na lagve voziju slivnoga lekvara.

Sadovno vinu delaju iz jabuk, hrušek, višnjih i od ribizlina. Vnogo se iz jabuk dela. Med jabuke negdi i hruške deneju, takva jabučnica je puno jakša, tečneša i bolša.

Jabučnica nije jaka, ali je zato vugodna i zdrava pitvina. Najviše jabučnice vu Francuzkim delaju. Z vrho toga tam za ov kraj zosebne jabuke i hruške povaju. Pri nas svakojačke skup změšaju i sve skupa prešaju. Samo slatke jabuke nisu dobre za jabučnicu, mora nekaj reskih biti.

Za prešati jabuke do kraja moraju zrele biti, kad je poberemo tri-četiri tjeodne negdi na suhim mestu moraju v kupu stati, da dobro zašvaciju. Predi kak prešati počnemo, jabuke i hruške odeberemo i dobro operemo i samo onda se moreju vu prešu deti. Po prešanju jabučnica na gustoj sili precediti se mora. drugač pak ravno tak treba s njom baratovati, kak i s vinom ili s vinskim muštom.

Balkanski boj.

Od svih stranih se čuje, da na Balkanu je mir nastal i kaj se još nekojih poslov tiče, to nebudu na oružje, na glasne štuke

Daj dalje!

Herceg Karol Vilhelm Braunschweigski je puno držal do obdržavanja počinka po nedeljah i svetkih te je bil zle volje, ako je saznal, da se u kojem mestu njegove kneževine nebi svetkovala nedelja. Iz njegovog grada je u nedelju njegova žena, dieca, svi činovnici i družina morala biti u cirkvi pri službi božjoj i prodečtvu. (Gde je danas takova vladaračka kuća?) Dapače on je kroz dan znal kojega goder svojega činovnika ili slugu, kojega je slučajno u kancelariji našel ili u hodniku srel, pitati, kakov je bil danas evangelium i o čem je svećenik prodekuval. Njegovi sini i kćeri pako, su o držanom prodečtvu morali pred otcem na pitanja, kak na izpitu odgovarati.

Jednoč je zeznal, da u selu, ne daleko njegove residence, seljaci po nedeljah i svetkih, miesto da u cirkvi svetoj meši i prodečtvu prisustvuju, se u krčmi zabavljaju i pijančuju a u cirkvi, riedkom iznimkom, samo žene i dieca pobožnost vrše. Opomene plebanuševe iz prodekalnice, koje dakako niti nečuju, kak i na pojedine, koji takove niti čuti hoću, nehasne nikaj. Domači birovi,

stari, poštovanja vriedni čoviek takaj opominja, — sve badava!

Herceg Karol Vilhelm nije bil samo kakova privatna osoba već on je bil vladar, anda kakti kralj nad hercegovinom Braunschweig. Ov anda herceg se jedne nedelje obleče u prostu odeću, dugi kepenjek, pod kojim je na njem bila vladarska oprava sa svimi odlikovanjij, križi i zvjezdami, bil je zakopčan gore do brade tak, da nitko niti pojma nije mogel imati, da bi u tom prostom kepenjku zamotani, sa pritisnutim do vuh starim skrlljakom, mogel biti vladajući herceg Braunschweigski, već bi ga svaki mogel držati za putujućega meštarskoga dietića, jošće k tomu za onoga gorje vrsti, koj nema niti dvoje hlače, ali za to pak ima kufrastoga nosa.

Ovak anda preobučeni odputi se jedne nedelje herceg u krčmu, koju su mu naznačili, da se te domaće pijanice onde sastaju, miesto, da u cirkvu idu. Tu si izabere jedan stol u kutu k-kojemu se sedne i po običaju vandracov si zapoviedi za groš žganice, pred kojom na stolu u flašici, podboči obima rukama skrlljakom pokrivenu glavu, te ga sada niti njegov najbolji poznavalac nebi bil mogući prepoznati.

Sada zavone u turnu zvonovi pozivajući vjerne katolike u cirkvu k službi božjoj, i u tom hipu se od hrpe ljudih na pijacu stojećih jedan diel obrne prama cirkvi i otide k svetoj meši i prodečtvu, drugi pako diel, samih srednje dobe, čvrstih mužov, uprave svoje korake prama prije spomenjenoj krčmi i zginu u njoj. Jedan veliki i nedoložen muž, kojega je po njegovem kufrastom nosu odmah bilo moći poznati, da je on vodja te hrpe pijančov, stupal je naprvo a ostali za njim. On se je na gornji kraj stola sel, na tak nazvano prvo miesto, te je tu tomu družtvu, kakti njihov predsjednik predsjedal i stola ravnal. Ali došavši u sobu zapazil je onoga stranjnskoga, spodbocnom glavom pri fraklecu žganice u kutu sedeti, kojega još nitko opazil nije, pak makar da se takovi ljudi po krčmah lahko najdu, zadaval mu je ov, premda posve nepoznati, nekakvog nularnjeg nemira, kak da ov a sam nije znal, kaj ov kam bi ga metnul . . . i zakaj je uzneniren . . . U to već i krčmar donese vrč vina te ga metne pred predsjednika na stol. Ov ga digne i odpije dobar diel, te ga porine sebi najbliže sedećemu dieću: »Daj dalje!« — I tak je vrč išel od jednoga na drugoga, poslie

i na kervave sablje pustili, nego lépo stiha s vekšom ili s menjšom svajom vu sednici budu med sobom razpravili.

Vu zadnji bitki su grki morali pobeći i vu veliki sili čeloga tréna su oslavili bulgarcom. Bulgarci su zaplenili 19. i 17-ga regimenta poštu, s poštom su vnuo listov dobili vu ruke, koji jako kompromitiraju grke. Sanis grčki kapitan od 13-te kompanije naprimer ovak piše: Od Serresa pet kilometrov bulgarske komitace smo našli, koje smo do jednoga potukli. Na to smo vužgali Tutli i Danica občine, sve je zgorelo, stanovnike smo zaklali. Kapitan piše, da je za to Kuturis komendant pohvalil nje. Jeden Nikolac zvani vojnik ovak piše: — Bulgarce smo uništili. Sela smo požgali, mužkarce pak zatukli. — Jannis Cigarides soldat piše dimo: — Od Serresa, do bulgarskoga hatara sva bulgarska sela smo požgali. — Jorgi grčki vojnik ovak se diči: — Bulgarska sela su vu plamnu, bulgarce tak kolemo, kak piceke. — Sissis Kukunis piše roditeljom, kud grki ideju, jeden bulgarec živ ne ostane. Koj za vremena néje vušel, njega smo na smrt spikali. Sela jim požgemo. — Georgius Sterin strazamester bratu piše: — Kud smo išli, nikomu né smo se smitivali. Občine su sve vu jednim ognju. — Konstantin Pogivani materi piše, da pet bulgarcov su vlovili, oči su jim nećimurno vun stiskali. — Kaljanis prosti soldat piše bratom, da svakoga bulgarca, koj jim je vu ruke došel, predi su ga strahovitno mučili i samo onda su ga zaklali. Tak glasiju grčki listi, koje su bulgarci zaplenili.

Augustuša desetoga turčini okolo Mustafapaša ležeće občine Drancevi, Levke, Enie i Karahadir su vužgali i porobili.

Isti on dan poleg Berkovite srbski soldati su prek stupili bulgarske granice i Vlasko-Selo občinu su vužgali i odonut odtirali su petsto marhe, osemsto birkih Stanovnici su još za vremena odbežali. To je do vezda službeno potvrđeno; a gdo bi za sve one strahote i nećimurne čine znal, koje zatajiju, moral bi iz pameti ziti.

Nigrita varaša su do fundamenta zru-

sili. Wlasos trideset lét star tergovca su grki vlovili i s dvemi pajdaši su ga v rěst zaprili. Četerdesetosem vur nisu dobili drobte kruha, niti kaplice vode. Na tretji dan su grki nad oblok nuter strělali. Jednoga su usmrtili, drugi je samo pležeran bil, ali njega su odmah na smrt spikali. Wlasosa su vu stegu vpicili i on je od toga omedel. Kad se je prebudil, strahoma je videl, da mu oprava gori. Soldati, kad su vidli, da mu svi tri mrtvi, polejali su je s petroleumom i onak su je vužgali. Wlasos je na odprta vrata vun odbežal i vu jeden potok se je hitil. Potlam su ga dobri ljudi tam našli i tak su ga od smrti odslobodili.

Iz Konstantinapolja pišuju: Turčini su odlučili, da Drinapolja i Traciju, do Marice rieke nebudu na nikakvi način odpustili. Ako Bulgarija neće to dobrovoljno privoliti, oni su prisiljeni Bulgariji opet boj poručiti. Kaj se Grčke i Srbije tiče, s ovemi zoseb budu mirni kontrakt napravili, Bulgarija pak se naj tuče dalje, ako se more i ima kuraza.

Bulgarija pak se vu evropske vladare zaufa i tak je odlučila, kak mirni zapisnik vu Bukarestu podpišuju, odmah odpusti soldaciju, da i s tém pokaže, da neima već nikakvo hudo nakanenje i da mira hoće imeti. Bulgarski korman sad samo tuliko prosi vladare, da najglediju tak, da turčini s kim predi se pobereju vun iz Tracije. Bulgarija sad dosta posla ima s Romaniom, koja je takodjer odredila, da seregi naj ostaviju Bulgariju. Bulgarija odmah hoće demobilizirati.

Augustuša 12 ga okolo Etrična grčki seregi opet su prek bulgarske granice došli i počeli su prek bulgarce strělati. Bulgarci su pomoć dobili i nazad su pretirali grke. Od obedve strani su vnuo mrtvih imeli.

Turčini vu Bulgarskoj občini sve mužkarce su zaklali, pet sto dece i ženske su sobom odtirali poleg Dardanellak Lamsaka zvanu občinu. Ženske i puce su tu strahovitno zmučili i potlam sve su je vu morje šitali. Vu Traciji takodjer strahovitne velike beštijalne čine delaju turčini. Mužkarce zakoleju, decu, puce i ženske pak sobom od-

tiraju vu Malu-Aziju. Koj tam neće na mohamedansku veru stupiti, njega zatučeju. Turčinom vu ovim poslu i grki su na pomoć. Okolo Ortaköj zvanoga mesta niti jedna občina nije ostala. Sve su požgali, ljudstvo pak pretirali, ili pak spoklali. Čipovski bulgarski načelnik službeno je javil, da vu bližnja sela svaki dan srbi vdereju i stanovnike porobiju. Koj se suprotivi, njega zakoleju.

Balkanski delegatuši već su podpisali zapisnika, vu kojem deset punktov ima, kak budu se do kraja pomirili. Granice, hatare potlam budu med sobom nastavili. Kad su s tém gotovi bili, Majorescu romanski ministar prezident na obed je pozval sve delegatuše. Pod obedom Majoresku i Pašić ministri su govora deržali.

Vu Bukarestu je veliko veselje nastalo, kad je glas počil, da i službeno je med neprijatelji mir nastal. Na sve strani su iz štukov strělali od veselja i vu sveju cirkvah su počeli zvoniti. Po vulicah pak su soldačke bande igrale.

Sad još nije znati, kak bude s turčinom. Turčini na nikakvi način nećeju odpustiti Drinapolja. Rifat baša tak veli, da to neima juša nišči jim vkraj zeti, jerbo to je njihovo imanje. Sad turčini vu Traciji četiristojezer soldacije imaju i pripravni su sveti varaš do zadnje kaple krvi braniti. Turčini tak veliju, ako Europa stalnoga mira hoće imati, onda Drinapolj vu turskih rukah mora ostati, Drinapolj je sad vu dobrih rukah. Turčini još i Filippopolisa hoćeju zavzeti.

Montenegro zahteva Novibazara sa Diakova i Prizrenda varaše. Srbski korman odlučil je, da Črnojrski zverši ovu želju, ali Prizrenda jim neda. Ako se zdobra nebudu mogli naravnati, onda Evropu budu prosilili, naj reda napravi med njimi.

Vilmoš cesar Konstantina kralja za preiskoga generala je imenuval. Grčki kralj je šogor Vilmoš cesaru. Karolju rumanskomu kralju pak je lépi zabvalni telegram poslal, vu kojem mu gratulera zvrhu toga, da se je on najbolje trsil, da jedenput mir nastane na Balkanu.

Vu Bulgariji sve novine tak pišuju, da

kako se je svaki iz njega nategnul, kak se ono u magjarskoj nspitnici pieva:

Ez a pohár bujdosik;

Éljen a barátság!

Kézről kézre adatik:

Éljen a barátság!

Éljen, éljen, éljen az, — Éljen köztünk az igaz, Éljen a barátság!

A kada je vré došel na okolo prazen u ruke predsednika, preuzel ga je opet krčmar i napunjenoga s veseljem opet donesel. I predsednik ga je opet naćel i na okolo poslat riećmi: »Daj dalje!« I svaki dielnik, kad se je iz njega nategnul, ga je istimi riećmi: »Daj dalje!« svojemu susedu porinul.

Kad je vré pričel po tretji put u okrgu putovati, digne se herceg sa svog sedala u kutu, razgrne kepenjka tak, da se je na njem, svakomu poznata uniforma sa redovi i raznovrsnimi križi mogla videti, te stupi srdito do njihovog stola, tu priliepi vlastoručno predsedniku omašnu šusku riećmi: »Daj dalje!« — A kad se je osupnjeni predsednik to ustručaval učiniti, potegne herceg svoj meč i srdito vikne: »Tko izmedju vas bi se podstupil voljko ili samo slabo tući, on se neka pazi, jer bi mogel

moju srditost razpaliti, a onda mu nebi dobro išlo!«

Kad su te rieći pale, dignule su se sve šake, šuske su samo onak »kézről kézre« padale od jedne strane dugoga stola do druge, dok se herceg nije zadovoljil sa kaštigom koju je pijancom nametnul, te ju obustavil.

Poveda se, da buduće nedelje nije bilo niti žive duše pod mešom u krćmi. — Vierujem!

Ako čovieka proganja.

To je već negda tak, da čovieku sve zio izpadne kaj zapoćme!

Pred kanižkom gymnazium su stala mala kola, pod koju je bil oslek pripregnut. Dečki iz škole, veliki i mali su ga videli, pak kad je prestalo predavanje u školi, izašli su veliki i mali iz gymnazije, te su za šalu, med velikim smiehom raznimi načini dražili podprezanoga osleka; samo jedan mali prvokolec je na strani stal, gledal i smejal se. On nije osleka dražil, on je samo iz daleka gledal, kak su ga drugi dražili i boćkali, pak se je samo smejal, kad se je oslek proti njihovom napadanju na svoj način branil.

Sad na jedan krat se povrati oslekov gazda iz bližnje ulice, kamo je kantu mlieka odnesel, jer taj je bil švajcar, koj je tim oslom mlieko razvažal i tržil po varašu. Kad se je svojim kolam i oslu približaval, razbežali su se dečki, koji su osla dražili, na sve strane, samo on mali parvista, koj je samo na strani mirno stal, bil si je svijestan, da nije ništa kriv, pak je ostal mirno na mestu stojeć. Švajcar misleći, da je i taj dećec sdrugimi zajedno njegovoga osla uzne-miraval, ide k — njemu te ga šupi za uho.

Nedužni dećec tim duboko uvriedjeni bieži u gymnaziju, za da se vrhu te nanešene mu krivićne uvriede prituži, ali u biegu po štegang gore, naleti na jednoga profesora, koj je baš dole išel takovom silom, da ga je skoro prehitil, i — pu! — dobil je drugu šupku.

Toza pak mu je sada ipak već dosta bilo i on otvori vrata, stupi pred direktora i sav drhtaćući od uzrujanosti nad već dva puta mu nanešenom nepravdom veli hlihta-jući: »Ah, na štegang me je profesor šupil, makar da ja osta niti sam dražil, niti mu kaj vćinile!« — I —

Šups, imal je tretju za uhom.

Em. Kollay.

samo tak more stalni mir biti na Balkanu, ako pravično budu razdelili tursko imanje, koje su skup zavzeli i zadobili. Najbolje je to žal bulgarcom, da vu zapisniku prisilili su je, da odmah moraju demobilizirati. To jim je jako ni povoli, jerbo Tracuzka puna je sa turskom soldacijom. Vu Beču je takov glas, da Ferdinand bulgarski kralj, zahvalil se bude i Boris hercega budu za kralja izebrai. Kralj je višeput već želju imel tronuša ostaviti, jerbo tak misli, da onda mir bude nastal vu orsagu.

Konstantin grčki kralj, prije kak bude vu Athén, glavni varaš išel, pohodil bude Drama, Serres i Kavalla varaše. Samo za tjeđen dan bude dimo išel. Vu varaš na konju bude jahal. Stanovniki i varaški poglavari sa velikom paradom ga budu čekali i njega pozdravljali i dičili.

Romania pak svojega kralja slavi. Vu Bukarestu na svaki hiži je zastava. Minučić tork je Tedeum bil vu biskupski cirkvi. Na Tedeumu je nazočen bit kralj i kraljica, nadalje pak Maria i Elizabeta hercegovice i svi orsački činovniki. Po Tedeumu su svi delegatusi kralju bili na obed pozvani. Pod obedom je kralj govora držal, vu kojem se lépo zahvalil delegatušom, da su tak spametno i fletno neprijatelje pomirili. Svaki delegatuš je od kralja na spomenek s njegovim podpisom sliku i medaliju dobil. Bulgarski delegatuš su prosili kralja, da medalije, koje je jim odlučil, najj potlam jim pošle, kad jedenput čeli komediji, koja je tak vnogo krvi zahtěvala, kraj bude.

Kad su zaključili balkanski boja aprila prve dneve, za plienili su od turčina 146 jezer kvadrat kilometrov zemlje. Srbija je onda zahtěvala, da se od 48 jezer 303 kvadrat kilometrov povekša na 90 jezer kvadrat kilometrov; Grčka je zbila onda 64 jezer 457 kvadrat kilometrov, štela se povekšati na 80 jezer kvadrat kilometrov, k tomu je spadalo još 20 jezer kvadrat kilometrov otokov na morju; Montenegro je imela 9 jezer 80 kvadrat kilometrov, povekšati se štela na 15 kvadrat kilometrov, za Albaniju su ostavili 50 jezer kvadrat kilometrov, Bulgaria je 96 jezer 345 kvadrat kilometrov bila velika, povekšala bi se bila na 130 jezer kvadrat kilometrov. Turčinu bi još bilo ostalo 23 jezer kvadrat kilometrov vu Europi. Kak znamo, bulgarci su nē šteli tak privolit, jerbo jim se je premalo vidlo ono, kaj su jim odlučili. Poleg toga je vudril vun drugi balkanski boj i to med savezom. Vu drugim boju su bulgarce preobladali. Sad su je po drugoć razdelili i to skorom tak, kak je prva delinga vun spala. Bulgarcu nesu zato puno menje dobili, kako i vu prvi delingi; istina, da su niti više nē i zabadav su prelěvali tuliko krvi.

Vu Bukaresti Bulgaria je odpuštala Romaniji 3 jezer kvadrat kilometrov, sad ov orsag 134 jezer kvadrat kilometrov bude veliki; Bulgaria 128 jezer kvadrat kilometrov bude imela (povekšana bude 32 jezer kvadrat kilometrov), Grčka bude 119 jezer kvadrat kilometrov velika (dobi 55 jezer kvadrat kilometrov s otoki skup), Srbija 93 jezer kvadrat kilometrov bude sad (dobja je 45 jezer kvadrat kilometrov); Montenegro na 20 jezer kvadrat kilometrov zraste (dobja je 11 jezer kvadrat kilometrov) Albaniji ostane 23 jezer kvadrat kilometrov.

Tu se mora razložiti još i to, da za Bulgariju onda budemo prav znali, kak bude velika, da se jedenput s turčinom do kraja

naravna, jerbo još tam segurno veliki falat zemlje bude dobila. Kad jedenput i to v red dojde, onda bude stopram mir nastal na Balkanu. Za vezda još samo to imamo pisati, da su svi orsagi već odredili demobilizaciju, dakle i mi, i tak su se naši stari soldati jedenput vćekali, da dimo dojdeju vu svoj dom.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kraljov rodjen dan.** Zutra bude kralj osedeset i tri lét star. Ovoga dana po čelim orsagu sa velikom svečanostju budu svetkovali, najmre pak vu Budapešti. Denes na večer soldacke bande budu znameniten dan glasuvale po vćekših vulicah. Zutra v jutro opet soldacke bande budu uzbudile budapeštinske stanovnike. Najlepša svečanost bude od deveti vuri na »Vérmező« zvanim trgu, gde Terstyánszky Károly vojnoga sbora zapovednik razgledbu bude držal nad budapeštinskom soldacijom. Na ovu razvidbu soldacija vu čeli paradi bude zrukuvala. Pod razvidbom štuki budu pucali slavu. Razvidba sa mešom se bude počela, koju Váradí Géza opat, laborski plebanus bude služil. Pred poldan ob deseti vuri vu budimski »Mátyás« cirkvi bude službena meša, koju Csernoch János hercegrimaš bude pontificiral s velikom paradom. Na mešu su svi ministri i službeniki pozvani. Ob tretji vuri grof Tisza István minister-president obeda da. Za soldacke officire Terstyánszky Károly da službeni obed. Soldati budu imali sloboden dan, dobiju dobroga obeda i vino.

— **Selska pelda.** Jz Perlak dobivamo špaisnu obavest, da su tam do vezda znali samo za goričku pelda, a vu najnovese vrěme i stanovniki od Drávaegyház tulikajši svoju pelpu dobili jesu.

Imaju naimre takvoga selskoga kolešina, koji je zpod svake vrednosti, drugdi bi ga hitili vu ropotarnicu. Ali to još nikaj nebi bilo, ar selo slobodno ima za paradu kola, kakova hoće, vu tom nišće nema oblast gustuša kvariti; ali kaj se pred ovakova kola vupaju kobilu zapreči, ter službene peršone na njih voziti, to je već prevzelnost. Ali i prevzelnost se more podnašati, dok se ne preobrne vu brezobraznost. Ovoga naimre kolešina hasnuje selo ne samo vu Drávaegyház, nego ga i po Perlak daju voziti, i to ne praznoga, nego voziju redovnike od Perlak; tak špota delaju ne samo sebi, nego i občini Perlak. Vu Perlak vsa gospoda i purgari norca se delaju iz ovoga pripećenja, kajti kolešin nema niti prebito-ga federa, nego dve deske po prečki, koje oni zoveju za sedalo. Starci veliju, kaj oni još od 48 ga leta pomlaju ta kolca: zdravi človek na njih zbetaže, ar se za 15 minut pesice dojde iz Perlak vu Drávaegyház dočim na ovoj taligi treba 35 minut. Gospoda redovniki bi najbolje vučinili, ako bi ljudim od Drávaegyház odpućevali službovanje tak dugo, dok špotnoga kolešina z pristojnim flakerom zamenili nebudu. Ako pak bi se kratili, bi još bole bilo, da bi si redovnik vu Perlak vzel flakera navek na terh i račun kapelice od Drávaegyház, koja ima ober 15 jezer korun vu gotovini.

— **Igra s puškom.** Horváth István kulinskoga gazde Béla zvani šest lét star dečec, zel je otcovu pušku i počel se žnjom igrati. Na dvoru pred njega je došla četiri lét stara sestra. Pušku je na pucku naperil.

Puska se je sprožila i pucka mrtva je dolj opala.

— **Med kartanjem.** Held Jenő i Huba István kak iz Szabadke pišuju, vu jedni kavani počeli su se kartati. Jeden čas lépo i stiha su se igrali Jedenput samo spazi Held, da ga pajaš vu kartaj vkanjuvlje. Poleg toga su se posvadili, još k tomu tak, da je na zadnje Huba zel iz žepa revolvera i vu serditosti strelil je Helda. Huba Istvana su zaprli.

— **Zvapnom poljani dečec.** Fülöp Andras ligetski poljodelavec tak se je rezrdil na devet lét staroga dečeca, da je pograbil skafa, vu kojem je ravno friško vapno bilo i hitil je proti dečecu. Vapno je dečecu obedvé oči vun zgrizlo. Beštijalnoga oca su zandari k sudu odirali.

— **Devet praljih se vtopilo.** Poleg Genfa devet zenskih se je vu jeden polti čin spravilo i onak su počele prati. Jedenput samo se dno predere i sve devet su vu bistru vodu opale. Poleg néga bilo nikoga i tak su sve devet se vtopile.

— **Tridesetpet danov okolo zemlje.** Mears americki novinar poslan je bil, da naj s kim predi okolo zemlje dojde. Minučić tork na večer je došel nazat vu New-york. Put okolo zemlje trajal je tridesetpet danov, dvajstjednu vuru i tridesetšest minut.

— **Nesreća zrakoplivcov.** Cody englezki pukovnik poleg Londona na jednim biplanu sa jednim pajašom se vu zrak zdigel. Komaj su bili dvěsto metrov visoko, motor je eksploděral i putnike na falacke je rezčehal. Obedva su mrtvi opali dolj.

— **Nadporučnik kakti tolvaj.** Vu Mitrovici stojećega 31 ga vadaskoga regimenta Sekulić zvani nadporučnik (oberleutenant) petnajst jezer korun je vkral iz regimentnske kasse i skočil je prek vu Srbiju. Sekulić se jako rad kartal i to ga je vu grěh spravilo. Kad je već nigdi na vekslin nē mogel penenze dobiti, tekul se je službene novce. Običel se je vu civilsku opravu i tak je odisel vu Srbiju. Tak misliju, da je vu srbsku službu stapil. Po diplomatskiim putu budu ga na zat prosili.

— **Čena ljubavi.** Kušnuti je štel Bazira Vendel fejšlakoški dečko jednu pucu. Samo kaj si nije za tē kraj dobro mesto zezral. Na mašini su stali: dečko i puca. Puca je pošknula dečka, dečko se popičil i vu mlatec opal. Kravoga i zdrobenoga su vun zeli nesrećnika. Za pol vure je mrtv bil.

— **Medvedi.** Vu Sušak občine šumi su nē zdavnja dva mlade medvede vlovili. Zemeljski minister je obedva vu Budapeštu stojećemu živinskomu vrtu šenkal. Poglavarstvo se sad zahvalilo ministru na lepim daru.

— **Pustolovina taljanske kraljice.** Poleg Firenze vu jednim malim varašincu Viktor-Emanuelu bivšemu kralju su lépu sliku postavili. Kad su monumenta postavili, na svečanosti je i Helena taljanska kraljica nazočna bila. Po svečanosti načelnik je kupicu šampanjera ponudil kraljici i kad je ona kupicu digla, nekoja kaplica se joj je na lépu belinu rezlejala Kraljica hoće iz taške rubca zeti vun, da si opravu pobriše, načelnik pak je mislil, da kraljica peneze hoće vun zeti i zato stupi bliže kraljice, glibuko se nakloni i veli: »Molim nije treba nikaj platiti, već je sve splaćeno!«

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent.	kor. fill.
Buza	Pšenica	18—20,00—1g
Rozs elsőrendű	Hrz	14—16,00—1g
Árpa	Ječmen	14 20—
Zab	Zob	15 00—
Kukoricza	Kuruza suha	16 60—
Fehér bab új	Grah beli	20 00—
Sárga bab	» zuti	16 00—
Vegyes bab	» zmésan	15 00—
Kendermag	Konopljenošma	20 00—
Lenmag	Len	20 00—
Tökmag	Koščice	26 00—
Bükköny	Grahorka	16 00—

Sirolin
"Roche"
orvosilag ajánlja a légzőszervek
mindennemű megbetegedése ellen,
tüdőbetegségek,
gégehurut,
szamárhurut,
gyermekek görvvelkórja ellen.
Kapható minden gyógyszertárban.
Egy üveg 6 és 4 korona.

Egy-két polg. iskolai leány-
növendéket teljes ellátásra
elfogad havi 38 koronaért
VIDÁK GYÖRGY
nyugalmazott tanító CSÁKTORNYÁN
a polgári iskola mellett.

AZ EST
A LEGJOBB MAGYAR NAPILAP
Hirei frissek és igazak!
Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményeiről hűen beszámol
A bel- és külföld napi-eseményeit
a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leghamarabb közli
AZ EST
megjelenik a fővárosban déli 1 órakor és a d. u. első gyorsvonattal érkezik városunkba
Ára 6 fillér!

646 sz. 1913. végreh.

Arverési hirdetmény.

Atulított bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 207/1 sz. végzése következtében dr. Vajda Béla ügyvéd által képviselt Polgar Dávid és Társa javára 197 K 98 f. s. jár. erejéig 1913. évi május hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és fölül-

foglalt és 1342 koronára becsült következő ingóságok u. m. pajta, kocs, szekrény, üzleti felszerelés és áruk nyilvános árverésen eladatlak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 207/9 sz. végzése folytán 37 K 98 f. hátr. tőkekövetelés, ennek 1913. évi apr. hó 22 napjától járó 5% kamatai 1/2% váltódíj és eddig összesen 57 K 30 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Murakirályon alperesek lakásán leendő megtartására

1913. évi augusztus hó 27-én d. e. 10 órája

határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fölülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlak, 1913. aug. 11. 695

Egy jó karban levő, keveset használt, „Puch“-féle fiú kerékpár
eladó.
Czima hadóban!

1878 óta! Mindenütt bevált, híres közkedvelt minden létező háziszert felülmul.
A valódi CENTIFOLIA-kenőcs (ezelőtt úgynevezett csodakenőcs)
EREJE ÉS HATÁSA:
Megakadályoz a megszünet vérmegújást. Operációkat tesz felszervező. Használó szoptató nőknél, tejmennyiségénél s emel megkeményedése ellen. Or-banc s bármilyen elavult bántalmaknál, sebes és feltört lábaknál, sebeknél, dagadt lábaknál, csontszáznál is, kard-, szert-, lód-, vágott-, zúzott sebeknél, idegen testek eltávolítására, mint: üveg, szálka, por, serét, tüske stb., mindenféle dagasztásnál, fekélynél, kinövésnél, karbunkulussnál, képződéseknél, épp így ráknál, továbbá feregnél vagy rothadásnál, menés által feltört lábaknál, bármely ágasi sebnél, elhagyott testrészeknél, hosszú betegségekkel előforduló fölfekvésnél, nyakdagasztásnál, vérteléseknél, fülfolyásnál valamint kipállás ellen gyermekekénél stb. kiváló és biztos gyógyhatású.
Két dobozzal kisebb rendelés nem lesz szállítva. Szétküldés utánvétel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében. Két tégely ára K 2.00. Nagyobb rendelésnél jelentékeny áronedelmény.
Budapestben kapható: Török József gyógyszerüzletében s a legtöbb gyógyszertárban. Nagyban kapható Thalmayer és Seitz, Hochmeister utóddal és Radanovits Testvérek drogeriájában Budapesten, valamint az ország minden gyógyszertárban. — A hol nincs lerakat, ott rendeljünk:
THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárból PREGRADA (Rohitsch-Sauerbrunn mellett).

657 és 854/1913.
Kihirdetem,
hogy a Henisfalva község tulajdonát képező koresma-és szatócs üzlethelyiségeket
1913. szeptember 14-én d. e. 10 órakor,
a Dravasiklósét pedig d. u. 2 „
az 1914. jan. 1-én kezdődő 3 évre a bírák lakásán,
nyilvános szóbeli árverésen bérbeadjuk.
A körjegyző.

563 sz. 1913. végreh.

Arverési hirdetmény.

Atulított bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 207/6 számú végzése következtében dr. Reményi Zoltán ügyvéd által képviselt Breuer Ferenc javára 197 K 27 f. s. jár. erejéig 1913. évi május hó 15-én fogatosított biztositási és kielégítési végrehajtás útján fölülfoglalt és 1342 kor-ra becsült következő ingóságok u. m. pajta, kocs, szekrény, üzleti felszerelés és áruk nyilvános árverésen eladatlak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbírósnak 1913 ik évi V. 207/7. sz. végzése folytán 197 kor. 27 f. tőkekövetelés és ennek 1913. évi márc. hó 14-ik napjától járó 5%, kamatai, eddig összesen 80 kor. 40 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Murakirályon alperesek lakásán leendő megtartására

1913. évi augusztus hó 27-ik napjának d. e. 10 órájára határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adni. Ezen árverés az eddigi összes foglaltatók érdekében szintén megtartalmi fog.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fölülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlak, 1913. aug. 6. 696

Megbízható, kitünő szerkezetű

kecskeméti
BORSAJTÓ

szállít a kecskeméti Vasipari termelők szövetkezetébe, mint az O. K. H. tagja gyarából, Az =

IPARI ÉS HÁZIIPARI SZÖVETKEZETEK BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ HÖZPONTJA
Budapest, VIII., József-körút 36. sz.
Tessék árjegyzéket kérni.

ZENEINTERNÁTUS

Csáktornyan (Zala megye) Vasút-utca 6., oly fiatal hölgyek számára, kik magukat a zenében ki-kepezni óhajtják.

Teljes ellátás, alapos zenei oktatás, esetleg idegen nyelvek tanulása. Anyai felügyeletről, testi és lelki nevelésről gondoskodik

SCHMIDT EDÉNÉ zenekonzervatoriumot végzett zenetanítónő.

Kívánatra részletes prospektust küld.

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

v a p n a.

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz naj-falešu cieniu. Koji treba cielei vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razcie-pana suha bukova drva na vagu.

Tüzifa eladás.

Kitünő minőségű **bükk hasáblát** vagononként (10.000 kgr.) Csáktornya vasúti állomáshoz szállít **180 koronáért**

SINGER TÓBIÁS lakereskedő Zalaegerszegen.

A fa megtekinthető Weisz Sándor cégnél Csáktornyan.

1579/1913. Perlak nagyközség előjárósága.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező ugynevezett „Ottoki-csárda” épülete tartozékaival **1913. évi augusztus hó 31-én d. e. 10 órakor** 1914. évi január hó 1-től 1916. december hó 31-ig terjedő időre bérbeadtatik.

A koresma a Dráva partján élénk közlekedési s Horvátországból átkelési központot fekszik, perlakiaknak és vidékieknek egyedüli kirándulólhelye.

A koresma forgalmát a szomszéd vidékeken és Horvátországban tartandó sok országos vásár és sűrű bucsuk alkalmával a vásároló közönség s a bucsujárók nagyban emelik.

Óvadék 200 korona, az évi bér negyedévenként előre fizetendő.

Egyéb feltételek a községi irodában betekinthetők.

Perlakon, 1913. augusztus 4-én.

Zala

jegyző.

Szacser

bíró.

felséges ízű fehér vagy aransárga csemege mézet

5 kg-os csinos postadobozokban 10 K szállít bérmentve a

„MÉH” a magyar méhészek értékesítő szövetkezeté, Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

Bükk vagy gyertyánhasábfba selejtmmentes szép minőségben 10.000 kg-kint Csáktornya vasútállomásra állítva 175 koronáért bármikor kapható és megrendelhető

SCHEFFER REZSÓNÉL Csáktornya.

Az emberi kéz mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁL MÁNY!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POBLITZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet.

HIRDETÉSEK

FELVÉTTETNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN!

Egy jó állapotban levő lehetőleg P u c h-féle

kerékpár

megvételre kerestetik.

Czím: e lap kiadóhivatalában.

Progress

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával

Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan